

SINT NICOLAASVIERING 1948

Te mogen critisch zijn. De avond is ten slotte geheel uitgevoerd door gedetineerden, het geheel stond onder hun eigen leiding en werd voor henzelf gebracht. En ofschoon we dankbaar zijn voor elk geboden amusement, voor elke afwisseling in het gevangenisbestaan, kan het toch zijn nut hebben ook eens een keer stil te staan bij de feiten.

VIER KINDEREN BIJ DE GEVANGENEN

St. Nicolaas, het feest der kinderen....

In gedachten flitsen mooie herinneringen aan onze geest voorbij. De klomp, die we zetten; het lied, dat we zongen bij Moeder en Vader; vol verwachting klopte ons hart.

Toen we ouder geworden waren, bleef de mystieke sfeer, die dit feest omgaf, ons bekoren. Onze kinderen zetten hun klomp en zongen hetzelfde oude trouwde lied; eigenlijk waren wij even gelukkig als zij, wanneer we samen de kleine geschenken in de klomp vonden.

Vele jaren zijn verlopen sinds we voor het laatst thuis bij Moeder of Vader, bij vrouw en kinderen dit feest vierden. De herinnering is echter niet verwaagd, neen, ze is steeds bij ons blijven doorgloeien en op deze St. Nicolaasavond in de B.S.L. werd ze zelfs weer sterk bij ons opgewekt, niet in de allereerste plaats door het geschenk, de voordracht, de sfeer, neen vooral door de vier kinderen.

Er waren vier kinderen in de zaal. Wij in onze bruine pakken zagen grootvader zijn kleine oogappel tussen de rijen door leiden en naar het podium brengen. Wij zagen dit kleine kind zittend op de schoot van St. Nicolaas en met verbaasde grote ogen kijken naar de kindervriend en dan weer naar de mannen in de zaal. De oerbiedwaardige grijze gestalte op het podium sprak haar vriendelijk toe en vol stille kinderlijke beschroomdheid zag het naar zijn witte lange baard en zijn vriendelijk gelaat, hoorde naar zijn rustige vaderlijke stem. En wij in de zaal sloegen dit met innerlijke ontroering gade. Een kind was in ons midden gebracht. Het was zo fijn gevoeld, wat ons op een avond als deze nog sterker dan anders beroerde, de gedachte aan ons kind, aan de onzen. En dit kind was op deze avond ons kind.

Toen hoorden we een stem, die sprak: "De geschenken, voor de mannen zullen worden rondgedeeld". en drie jonge meisjes trippelden door de zaal en hun tere slanke handen gaven elk van ons een cadeau.

En wij dachten aan onze kinderen, die thuis Moeder zo moedig helpen of al wat verdienen en we zagen ze in gedachten ijverig studeren om later als zo groot zijn iets voor Vader of Moeder te kunnen doen.

Deze vier kinderen zijn voor velen het grote moment van deze avond geweest. Zij hebben zin aan dit feest gegeven.

En zij, die deze kinderen bij ons hebben gebracht, zij hebben ons iets moois medegegeven. Zij hebben dit feest verdiend.

Kinderen zijn bij gevangenen gebracht. Kinderen, die onze gedachten op een hoger plan brachten; kinderen, die ons deden denken aan onze gezinnen, aan onze kinderen, aan onze toekomst; kinderen, die ons weer moed gaven om ondanks alle moete en duisternis voort te gaan en die hoop brachten aan hen, die vaak alle hoop lieten varen.

SCHAAKRUBRIEK

Ditmaal beginnen wij met de behandeling van het "en passant" slaan, hetgeen U het beste zoudt kunnen vertalen met "slaan in het voorbijgaan". Deze wijze van slaan, heeft uitsluitend betrekking op pionnen.

Het beste kuint U er een schaakbord bij halen en b.v. op f2 een witte pion plaatsen en op g4 een zwarte. U bemerkt wel, dat kennis van de benamingen van de 64 velden van het bord, waarover wij in het laatste overzicht spraken, voortdurend nodig is bij de behandeling van de theorie.

Die witte pion op f2 nu mag een z.g. dubbelzet doen. Uitdrukkelijk wordt hier gesproken van mogen, want een verplichting is dit niet. Zo'n dubbelzet, dat is een zet, waarbij de pion 2 velden vooruit mag gaan, is nl. een alle pion, welke nog op hun standvelden staan en uitwendig niet geblokkeerd zijn, toegestaan.

Maakt wit gebruik van dit privilege dan zet hij zijn pion op f4, hetgeen genoteerd wordt als f2 - f4. Zwart op zijn beurt kan antwoorden met g4 x f3 en de witte pion slaan. Het U er wel op, dat zwart niet op f4 mag gaan staan, maar het veld f3 moet innemen, dus handelende alsof wit zijn pion in plaats van op f4 op f3 had gezet.

Beantwoordt U een dubbelzet, waarbij Uw pion wordt gepasseerd, niet onmiddellijk, dan verspeelt U vanzelfsprekend het recht van het en passant slaan. Zou zwart in ons voorbeeld niet direct met g4 x f3 antwoorden, dan blijft de witte pion op f4.

Het en passant slaan, komt dikwijls voor in partijen, zodat het aan te bevelen is de juiste gang van zaken in Uw geheugen te prenten.

Een paar maal is reeds vluchtig gesproken over het rocheren en in het vorige nummer hebben wij zelfs reeds gesproken over de korte en lange rochade. Weet U waarvan het woord rocheren afkomstig is?

In het schaakspel, dat meer dan 1000 jaar oud zou zijn en via Spanje en Frankrijk in ons land is doorgedrongen, gebruikte men andere figuren dan in ons huidige spel en o.a. had men in plaats van de toren een stuk, dat de naam "Roch" droeg. Naar dit oude stuk kreeg de manipulatie met de Koning de naam van rocheren.

Zowel bij de korte als de lange rochade pakt men de Koning op en plaatst deze 2 velden naar rechts of links in de richting van de toren. De toren wordt nu aan de andere kant naast de koning geplaatst.

Slechts in de rochade is het de Koning geoorloofd in één zet twee velden te doen.

Niet in alle omstandigheden mag er worden gerocheerd. Er zijn nl. 4 gevallen, waarin dit niet is toegestaan, te weten:

1. wanneer de koning schaak staat
2. wanneer de koning of de toren vroeger in de partij een zet gedaan heeft
3. wanneer tussen koning en toren, waarmee men wil rocheren zich een stuk bevindt
4. wanneer het veld, dat de koning moet passeren door een vijandelijk stuk wordt bestreken.

In verreweg de meeste schaakpartijen wordt de korte rochade toegepast en dat is geen toeval, hoewel het ook weer geen wet van Meden en Perzen is om kort te rocheren. Of U de korte dan wel de lange rochade toepast, is geheel afhankelijk van de stand van Uw eigen stukken en de opstelling van de tegenpartij.

Het nadeel van de lange rochade is in ieder geval het feit, dat pion a2 of a7 in de lucht komt te hangen. Neemt U maar weer even het schaakbord en zet U beide rochade-stellingen op.

Na de korte rochade staan de stukken als volgt: toren f1, koning g1, pionnen f2, g2, h2 en na de lange rochade: toren d1, koning e1, pionnen a2, b2 en c2.

"Ja", zult U opmerken, "maar die pionnen zijn misschien al lang verder geschoven, als ik ga rocheren". Inderdaad kan dat, maar van rocheert U toch in zeer ongunstige stelling, want U moet trachten de pionnen f2, g2 en h2 op hun velden van uitgang te laten staan en dan zo spoedig mogelijk kort te rocheren. Uw koning is dan in veilige haven (althans voorlopig) en U kunt rustig Uw andere stukken tot ontwikkeling brengen, crop bedacht zijnde, dat een aanval op Uw koningsvleugel vroeg of laat komt.

SONNET

Bezit de rust, temidden van de strijd
En vraag U af, waarom, en weet geen reden,
Tenzij 't is Gods geschenk, dat U die vrede
Geeft in den donkeren en zwaren tijd.

Wie God vertrouwt, raakt geen vertrouwen kwijt,
Men lijdt niet veel, wanneer men heeft geleden,
Beproeving deelt ons vele krachten mede,
En leert ons rekenen met de eeuwigheid.

Niet met het uur. De wereld sta in vlam,
Die U en mij nog heden kan verteren:
Denk aan den Herder en 't verloren lam:

Wie God genegen is, wordt thuis gebracht
Uit ergste nood, en als het zo mocht keren,
In 't Vaderhuis, ook in den diepsten nacht.

J.W.F. Werumeus Buning

DE ONTWIKKELING VAN HET DENKEN

Reeds eeuwen voordat Pilatus de zo vermaarde vraag "Wat is Waarheid?" stelde, hield een naar waarheid hunkerende mensheid zich bezig met de vraag naar het ontstaan van de wereld en al wat daarop leeft. Men droomde zich de wereld vol mythische figuren en ongeziene krachten. Tvenaars verrichten hun kunsten, priesters

en profeten deden de meest wonderlijke uitspraken. En uit die vele mythen groeide de eerste wetenschap, de kennis van het heelal: kosmogenie.

Omstreeks 700 jaar voor Christus schreef een Griekse dichter Hesiodos een loerdicht, waarin hij zijn visie op het ontstaan van de wereld gaf. Hij zegt, dat uit de Chaos (= het Niets) alle dingen zijn ontstaan. Deze chaos is voor hem de oerstof, waaruit de primaire vormende krachten voortkomen: de vrouwelijke kracht, Gaia de aarde; de scheppende kracht, mannelijke kracht, Eros, de Liefde. Uit de drieën-voud Chaos, Gaia en Eros worden de vele goden, halfgoden enz. geboren, die volgens de oudste mythologieën de Kosmos zouden bevelen. Gaia schiep de hemel, de bergen en de zee; hemel en aarde gaven het gezin aan Goden. De machtigste der Goden was Chronos, de Tijd, voor wie niets bestendig is.

De onzichtbare wereld doet de mensen vragen stellen. Vele "waaroms" komen hun op de lippen en zelfs de kennis van het eigen ik vermag daarbij niet altijd het antwoord te geven.

De oude mensheid moest zoeken en worstelen naar het Licht, onbewust streven naar het ideaal van de nog ongeboeren Christus. Hele bibliotheken bevatten een klein uittreksel uit de wordingsgeschiedenis van het menselijk denken. Vragen? Och, ze waren (en zijn) er genoeg. Wat is 's levens zin? Wat is geluk? Men socht, en daarbij vond men door ervaring wijs geworden zekere leefregels, die het bestaan en de omgang met mensen vergemakkelijkten en vorm gaven. Een nieuwe wetenschap of beter levensleer ontstond: de ethiek.

Van grote wijzen uit de tijd vóór Christus zijn uitspraken tot op heden bewaard gebleven, die nog niets van hun diepere betekenis verloren hebben. Selon van Athene maande zijn tijdgenoten: "Denk aan het einde!", en wie behoeft aan het eind te denken als er geen voortbestaan is? Perikles van Korinthe ontdekte de vernietigende kracht van de toorn en gaf de raad: "Beheers Uw toorn!" en tenslotte Chilon van Sparta met de spreuk: "Ken U zelf!".

Wie zich zelf leert kennen in zijn denken en doen, wie stuit op de grond van het eigen zelf, inderdaad hij is op weg naar beantwoording van vele zijner waaroms. Hij ziet weer mogelijkheden, erkent Gods gerechtigheid en buigt er volgt...

Want al ons zoeken en denken, krijgt pas betekenis als we het leren bezien vanuit de eenheid van Gods veelzijdige schepping. Eeuwen gingen voorbij en nog steeds staat de mens niet voldoende stil bij deze onverginkelijke waarheid.

In de komende artikelen zullen wij het zoeken en worstelen van de mensheid naar Licht en Waarheid verder behandelen.

AANWINSTEN VOOR DE BIBLIOTHEEK

AR 1908 -1/2 - Jan de Hartog - Gods Geuzen, deel I en II.

De schrijver, die o.a. "Hollands Glorie" op zijn naam heeft staan, schildert in deze trilogie de levensloop van een jonge arts, die naar Indië wordt uitgezonden. Hij kent daar op zulk een rauwe wijze met de werkelijkheid (?) in aanraking, dat hij al zijn zekerheden verliest en na een jachtig leven vol teleurstellingen en innerlijke strijd aan het einde van het tweede deel aan een aanval van waanzin dreigt ten onder te gaan.

De Hartog is een groot verteller en weet en spanning en vaart in zijn verhaal te brengen, welke in directheid van beschrijving aan het werk van de moderne Amerikaanse auteurs doet denken. Het is jammer, dat de effecten, die hij nastreeft, echter al te vaak verloren gaan achter een wat bombastisch proza, dat aan luidruchtigheid moet vergoeden, hetgeen aan expressie niet bereikt kan worden.

Aan de geschiedenis op zichzelf doet dit geen afbreuk, doch het maakt, dat de gedachtengangen van de hoofdpersonen met koude reserve moeten worden gevolgd, vooral waar de schrijver zich op religieus of ethisch terrein begeeft. De beide tot dusver verschenen delen vonden grote aftrek, doch worden in de pers verschillend beoordeeld.

AR 3527 - S. Vestdijk - Pastorale 1943.

Als litterair phenomenon is Vestdijk ongetwijfeld interessanter dan De Hartog. Wonderlijk veelzijdig, romancier, psycholoog, historicus, wijsgeer en in dat alles de chroniqueur, wie niets ontgaat en die soms met behagen dat registreert, wat een ander zou weglaten. En tenslotte een knap prozalist.

Het hier aangekondigde boek, een verzetsroman, met de ironische titel "Pastorale 1943" (Pastorale = herdersspel) is echter stellig niet zijn sterkste... werk. Waarschijnlijk heeft zelfs Vestdijk zich nog niet voldoende van het gegeven kunnen distanceren om alle aspecten goedkend en verantwoord tegen de achtergrond van zijn scheppende fantasie te kunnen stellen. Afgezien van een zekere nootheid, krijgt het boek daardoor een gewild karakter, dat de feitelijke gebeurtenissen in

hun klein menselijke of heroische draagvlak, geen recht laat wederbaren. Of wil de titel zeggen, dat dit boek Vostok's wijde visie op een in zichzelf betrekkelijk tijdsgebouwen geeft? Dan was *Aradisi*!

LETTERKUNDE

In het vorige nummer van "De Schijnwerper" werd een vergelijking getroffen tussen de geestelijke rijkdom en zekerheid van de eenvoudige gelovige en het smartelijk pogen van de dichter, het Zijnzinnig in eigen beleven en in eigen bewoordingen te ontsluiten. Deze tegenstelling, die een schijnbare is, want eenvoudig geloof en dichterschap sluiten elkaar geenszins uit, is het niet anders dan het uiterlijk aspect van een veelomvattend vraagstuk, dat alle menselijk religieus beleven begelooit.

Overal, waar de leerstelligheid tot zelfvoldaanheid en lippendienst dreigt te ontaarden, tracht de dichter over het versteende woord heen, weer tot de onmiddellijke aanschouwing Gods te geraken. Het zijn soms deze verzen, die soms tot welhaast profetische bezweringen kunnen rijzen, soms van een kinderlijk blijde verrukking zijn, of als klacht breken, die in alle tijden van religieuze vervlaking tot een zuiverder beleven en lienen hebben opgeroepen.

Een onbekend Middeleeuws dichter zegt het ons zo:

Alle dinghe
syn mi te inghe
ik ben so wijt -
naer een ongescepen
heb ik gegroepen
in eeuwige tijt -
ik heb 't gevaen
het heeft mi ontdaen
wiedere dan wijt;
d'wetti wel,
Ghi di daer ook sijt.

En een onzer moderne Christelijke dichters, Goerten Gossaert (pseudoniem voor Prof. Gerritsen) draagt al de need van zijn eenzame worsteling op tot God in het volgende aangrijpende gedicht:

Bekennen? Neen! Dit blijft 't geheimenis mijns levens.....
Ontken' mijn strak gelaat de wroeging mijner pijn.....!
En, God, schoon 'k bak voor U, en smeek om veel vergevens,
Duld, 's werelds heen ten trots, mijn zeer hoogmoedig-zijn!

Geen bootkleed, opgeschort, vertone onverbonden
In vale needrigheid aan 't gapende gemeen
Op 's levens ijd'le markt de wulging mijner wonden -
Dès wete Die ze sloeg, met die z'U kloeg alleen.

Ik dank U, dat Uw licht mijn weelde heeft ontstoken;
Ik dank U voor de trots van mijn ontuchtig hart;
Ik dank U, dat Uw macht zijn barten heeft verbroken,
Ik dank voor elke zonde, ik dank voor elke smart.

Ja, 'k dank U, omdat Gij met 's levens lust en lijden.
(Troesnylde d'houderzwaard van Uw volmaakte spot)
De steenrots van mijn hart ten akker woult bereiden
Voor 't langzaam kiemend zaad van Uw liefde, o God!

VOETBAL

Naar aanleiding van de wedstrijd Engeland-Zwitserland, die in Londen werd gespeeld en eindigde in een anderzijds 6-0 nederlaag van de Zwitsers, rijst onwillekeurig bij velen de vraag: "Zijn de Engelsen in eigen land onverslaanbaar?" De Helvetianen hadden toch in de zomer van dit jaar een minstens even sterk team in Bern met 1-0 geklopt?

Om een antwoord op bovengenoemde vraag te kunnen geven, moeten we ons verdiepen in de organisatie van het Engels voetbal en de mentaliteit van de beroepsspeler. Zowel het amateur- als het beroepsvoetbal is georganiseerd in de "Football-Association". Deze regelt de competities en de interlandwedstrijden.

Van het woord "association" stamt de naam "Soccer" af, waarmede de Engelsen het spel aanduiden, dat wij voetbal noemen. Als een Engelsen over "Football" spreekt, bedoelt hij het spel, dat bij ons te lande "Rugby" wordt genoemd.

Het vertegenwoordigend Engelse elftal wordt samengesteld door de Technische Commissie van de Bond. Er komen zowel amateurs als profs voor in aanmerking. Vroeger is het wel eens voorgekomen, dat een amateur waardig gekoörd werd de Engelse kleuren te verdedigen; zo was de bekende amateur-doelman van Chelsea, Howard Baker, enige keren loodverdediger in het Engelse elftal. In het algemeen komt men als amateur niet in aanmerking voor Prof-elftallen. (Een uitzondering hierop vormde de Ajax-doelman Keizer, die enige seizoenen voor "Arsenal" speelde). De reden is gelegen in het feit, dat de amateurs geen lid zijn van de vakvereniging. Want alle beroepsspelers zijn lid van de Bond voor Beroepsvoetballers, zoals bij ons b.v. een metaalbewerker lid is van de Metaalbewerkerbond en een chauffeur staat ingeschreven bij de Transportarbeidersbond. Zodoende is het ook mogelijk, dat loon- en transferkwesties, waarover men het niet eens kan worden, door het Lagerhuis worden berecht. Een amateur wordt dus beschouwd als een ongewenste indringer, een onderkruiper.

Er bestaat in Engeland een "gesloten" seizoen, d.w.z. in de maanden Mei-September worden er geen voetbalwedstrijden gehouden. In de periode van September tot Mei moeten dus alle competitie-, cup- en interlandwedstrijden worden gespeeld. Indien U nu weet, dat een club in de League per seizoen 42 wedstrijden heeft te verwerken, en daarbij rekent de bekerwedstrijden, zal het U duidelijk zijn, dat het leven van een beroepsvoetballer niet zo eenvoudig is. De belangrijkste internationale wedstrijden (tegen Wales, Schotland en Ierland, evenals één wedstrijd tegen een continentale ploeg), worden in het seizoen gespeeld en op deze dagen staat de competitie NIET stil, ook niet voor de verenigingen uit wier geleerden de spelers voor het nationale elftal worden gekozen. Na afloop van de competitie, dus in het gesloten seizoen, gaat het Engelse elftal soms wedstrijden spelen op het vasteland en de spelers beschouwen dit als hun "holidays". Ze zijn nog wel in training, maar deze wordt niet zo serieus genomen als in eigen land. Bovendien nemen de spelers absoluut geen risico tijdens de wedstrijden, daar ze niet voldoende verzekerd zijn tegen ongevallen. Ik herinner mij, dat de uitstekende linkshalf Bill Marsden tijdens de wedstrijd Duitsland-Engeland (2-2) in Berlijn een ernstige blessure aan zijn rugwervel opliep, waardoor hij twee maanden in het Berlijnse hospitaal moest verblijven zonder enige vergoeding hiervoor te krijgen. Nadien heeft hij nooit meer aan wedstrijdvoetbal kunnen deelnemen en is trainer geworden o.a. bij H.B.S. (Den Haag) en De Quick (Groningen). We moeten aan de uitlagen van wedstrijden op het vasteland door Engelse profs gespeeld, dan ook niet te veel waarde hechten.

Anders is het gesteld met de wedstrijden in Engeland gespeeld. Onder de ogen van hun eigen "voetbalfans" spelen de profs hun beste spel. Daar komt nog bij, dat de ontmoetingen tussen Engeland en enig land van Europa tot nu toe altijd in de maanden november of December worden gespeeld als de velden droog en moeilijk te bespelen zijn en de Engelse profs in topvorm zijn. De moeilijke velden zijn voor de technische variouze Engelse profs geen bezwaar. Ze voeler er zich op thuis! Zeker zijn er enkele spelers, die de Engelse techniek beoefenden, maar tot nog toe is er geen enkel land in geslaagd om een overwinning op het Engelse elftal in Engeland te behalen. Wel hebben de "Byzants" uit Moskou enkele aardige successen tegen Engelse clubs behaald, maar ook het Russische elftal zal o.i. kansloos zijn tegen het vertegenwoordigend prof-team, evengoed als de Zweden dat waren, niettegenstaande enkele verdienstelijke successen van hun kampioensploeg "Norköping".

O.i. staat het Engelse voetbal nog "auf einsamer Höhe" en zal het nog wel even duren voordat er een team gevonden wordt, dat het schitterend record breekt.

Tot slot van dit praatje nog een paar opmerkingen over de competitie-wedstrijden van j.l. Zondag. In afdeling I behaalden S.V.V. en Ajax prachtige overwinningen. De Schiedamsers zullen het verder moeten uitvechten met de beide hoofdstedelijke verenigingen Ajax en Blauw-Wit. We kunnen in S.V.V. nog geen kampioensploeg zien, maar 't zal niet de eerste keer zijn, dat we ons in ons leven vergissen.

In de Afdelingen II en V worden V.S.V. en Heerenveen zonder slag of stoot kampioen.

In Afdeling III is het herstel van A.G.O.V.V. opvallend. De Apeldoornse geheelenthouders hebben de leiding van Heracles overgenomen. Voor hoe lang?

B.V.V. heeft in Afd. V met V.V.V. afgerokend en doen weer een goede gooi naar het kampioenschap. De Bossenaren zijn door Sinterklaas uitgenodigd om een wedstrijd in Madrid te spelen en hebben deze invitatie geaccepteerd.

Een mooi uitstapje per K.L.M. , dat hopelijk geen nadelige gevolgen voor hen oplevert in de competitiewedstrijd, die ze a.s. Zondag spelen tegen T.S.C.

In Afdeling VI is nog alles mogelijk, daar zijn nog acht candidaten voor de kampioenstitel. Momenteel staat Bleyerhoede bovenaan.

TECHNISCHE SNUFFJES

NIEUW ISOLATIEMATERIAAL VOOR KOELHUIZEN.

Voor een groot deel zijn koelhuizen voorzien van isolatie met kurkplaten verkregen door korrelige kurkafval met asfalt- of pikachtige producten tot stenen of platen te persen. Een nadeel van dit isolatiemateriaal is zijn brandbaarheid.

Er zijn echter vele andere isolatiemiddelen, welke, zelfs bij zeer lage temperaturen - nodig voor diepgekoelde producten - goed bruikbaar zijn en bovendien het voordeel van onbrandbaarheid bezitten. Vooral stenen uit zeer poreus beton of met vulmiddelen zoals mineral wool, en vermiculiet komen in aanmerking, ofschoon deze zeer zwaar zijn. De zeer lichte isoleermiddelen uit schuim van rubber of kunstharzen hebben dit nadeel niet, maar zijn voor massale toepassing duur en vormen bij hoge temperaturen, zoals ze bij brand kunnen voorkomen, weer een gevaar.

In de Verenigde Staten wordt tegenwoordig reclame gemaakt voor het isoleren van koelhuizen met ijzeren platen, die aan de oppervlakte zijn bedekt met een tin-loodlegering. Deze isolatie werkt voor het grootste deel doordat de oppervlakte ongeveer 95% van alle stralende warmte terugkaatst: ook aluminium doet dit sterk.

De platen worden in verschillende dikten geleverd. De dunste dienen tussen twee steunmuren te worden aangebracht, en wel zó, dat ze aan beide kanten een luchtlaagje van ongeveer 1 tot 1.8 cm dikte als grens hebben. Voor sterk isolerend vermogen moeten verschillende platen achter elkaar worden aangebracht. Er wordt echter ook een zware plaat vervaardigd, die tegelijk als bouw-element dienst doet en waarvan de isolerende werking wordt versterkt door middel van dunne platen met luchtlagen. Men mag deze platen niet verven, omdat hierdoor het terugkaatsend vermogen sterk daalt. In normale omstandigheden is de oppervlakte echter voldoende corrosievast om het zonder verf te stellen. Voordelen van de platen zijn, dat de nuttige ruimte wordt vergroot, terwijl de koelkosten en ook muur-condensatie lager zijn, omdat de aanrakingsplaatsen telkens gasdicht kunnen worden afgesloten.

(Economische Voorlichting)

VAKONDERWIJS

Wie in een bedrijf werkzaam is, en hart heeft voor zijn vak, zal te allen tijde het verlangen in zich voelen om in dat vak wat méér te bereiken. Deze zeer natuurlijke wens, om een hogere sport van de ladder te beklimmen, leeft in iedere leerjongen, in iedere geschoolde arbeider, in iedere werkbaas - en ook degene, die de hoogste sporten bereikt hebben, blijven nog steeds uitzien naar een mogelijkheid tot verdere stijging.

Nu is het echter zo gesteld, dat wij met zekerheid kunnen zeggen, dat niet ieder zo ver komt als hij zich in zijn jeugd heeft voorgesteld. Van de 1000 leerjongens, die vandaag in een grote fabriek werken, zullen er over tien jaren wellicht 400 "geschoold arbeider" zijn. De anderen zijn terecht gekomen in allerlei werkzaamheden, die geen speciale scholing eisen. Zij zijn merendeels "los arbeider" en blijven op de onderste sport staan.

De 400 betere krachten, die zich de tijd en moeite hebben getroost zich te laten "scholen", willen allen wel graag nog verder vooruit. Maar 400 werkbazen - dat is te veel van het goede! Laat één op elke tien dit bereiken, dan komen er uit de groep waarover wij spreken dus op den duur 40 werkbazen voort. En voor de eerstvolgende hogere functie zullen er misschien vijf in aanmerking komen, de overige 35 hebben hun hoogste punt al bereikt!

Wij zien dus, dat uit een zeer grote groep beginners, tenslotte slechts zeer weinigen een enigszins belangrijke functie weten te verkrijgen. Het is nu maar de vraag: Wie zijn het die hogerop gaan, en wie blijven achter? Op deze vraag het juiste antwoord te vinden, en dat antwoord vervolgens tot een richtlijn nemen voor de weg, die U te bewandelen hebt, zal er toe leiden - dat Uw kans, tot de achterblijvers of afzakkers te behoren, sterk verkleind wordt.

Welnu, het is in een bedrijf, dat volgens gezonde beginselen wordt geleid zó gesteld, dat men een daár neerzet, waar zijn werkkracht het meeste resultaat afwerpt. Dit geldt evengoed voor een hoofdingenieur als voor een eenvoudige ar

beider, en met dit feit moeten wij dus altijd rekening houden.

Wanneer iemand, op de plaats waar hij gesteld is, goed werk levert, maar met iedere moeilijkheid naar de ploegbaas moet lopen om inlichtingen te halen, dan zal die man zelf geen ploegbaas kunnen zijn, om de eenvoudige reden, dat hij de onder hem gestelden niet zou kunnen voorthelpen. Dus hij blijft wat hij is! Maar omgekeerd, wanneer een eenvoudig arbeider zich wat kennis eigen maakt, die hem geschikt maakt voor de functie van opzichter, dan zou de patroon of de bedrijfsleider al een heel slecht koopman zijn, zo hij die man aan zijn eenvoudige werk liet staan! In de hogere positie zal hij zijn verworven kennis ten bate van het bedrijf kunnen nuttig maken, en daar dit in het belang van baas en bedrijf is, zal het ook zeker gebeuren (tenzij de man andere, ongunstige eigenschappen zou bezitten, die zulks ongewenst doen zijn).

Wie zijn oor wel eens te luisteren heeft gelegd in kringen, waar men over het rechtvaardige of onrechtvaardige van allerlei dingen sprak, weet, dat er in de "lagere" categorieën altijd een vrij sterke afgunst is tegen de "hogere". Wie een hogere plaats bereikt, wordt niet alleen benijd, maar zelfs in gesprekken afgebroken door degenen, die het niet zover brachten. Dat is doorgaans zeer onrechtvaardig. Want vraag de afgunstigen maar eens, wat zij zelf hebben gedaan, om de kennis, de ontwikkeling te krijgen, die voor de hogere functie nodig was. Zij hebben niets gedaan in die richting! Want degenen, die zich wel bekwamen, die wel leren en studeren, die hebben geen animo voor afgunstige gesprekken en hun heren hebben zeer zeker geen ruimte voor afgunstige gedachten! Wie zegt: "Voor mijn werk heb ik geen algebra nodig!" moet ook later niet kankeren als een ander, die wel algebra leerde (in een tijd, dat hij het ook niet nodig had!) hem over de kop groeit. Wie smaakt op de studie van wis- en natuurkunde, omdat hij meent, dat een hamer ook zonder dat wel kan worden gehanteerd (wat volkomen waar is) heeft niets in te brengen, wanneer zijn kameraad, die wel wiskunde, natuurkunde en werktuigkunde studeerde, straks een betere baan krijgt, waar hij aangenamer werk doet, en nog meer verdient ook!

Bent U nog niet geheel overtuigd? Denkt U dan eens na over de vraag, waarom grote bedrijven als Philips en Ford veel geld, en veel moeite besteden aan het organiseren van eigen ambachtsscholen. Zou dit niet zijn, omdat de leiding dier bedrijven het van belang acht, dat de arbeiders nóg kennis verkrijgen? En zou iemand, die het daarmee niet eens is, in het bedrijfsleven wel veel kans van slagen hebben?

..... OFFICIELE MEDEDELINGEN

AANVRAGEN

Alle aanvragen voor inventaris- en onderhoudsartikelen dienen te geschieden via de brigadiers van de desbetreffende afdelingen.

Aan aanvragen op andere wijze gedaan, kan geen gevolg worden gegeven.

BLOEDTRANSFUSIEDIENST

Zij, die als donor bloed willen afstaan voor de bloedtransfusiedienst kunnen dit voor 13 December a.s. zaalsgewijze opgeven bij de Administratie Huisdienst

KERSTBEZOEK

Aan alle gedetineerden is intussen bekend gemaakt op welke datum voor hen het gemeenschappelijk bezoek zal plaats vinden. Veranderingen kunnen niet meer worden aangebracht.

Opgaven, welke familieleden op bezoek komen, dienen uiterlijk 18 December a.s. in het bezit van de Directie te zijn.

ST. NICOLAASPAKKETTEN

De gedetineerden, die een Sint Nicolaaspakket hebben verstuurd, doch van de geadresseerden nog geen bericht van ontvangst hebben gekregen, wordt verzocht Zondag a.s. in hun brief hiernaar te informeren. Indien uit het antwoord mocht blijken, dat het pakket inderdaad niet is gearriveerd, dient zulks te worden gemeld aan de Sociaal Ambtenaar, opdat hiernaar een onderzoek kan worden ingesteld.

KERSTVERSIERING

Ter voorkoming van misverstand wordt medegedeeld, dat Kerstversiering welke de gedetineerden wordt toegezonden ter beschikking komt van de zaal, waarop de geadresseerde gelegd is.

.....
WIJ ZIJN GEZWOREN KAMERADEN

In dit nummer van het Mededelingenblaadje mag ditmaal zeer zeker een kleine nabetrachting over de uitstekende prestaties van Dijkstra's toneelgroepje niet ontbreken. We hebben hier op 3 December j.l. weer een uitvoering beleefd, waarop we niet genoeg kunnen terugzien.

In de allereerste plaats een compliment aan Jos. Dijkstra. Want lezers, het was wel zo: telkens als Danny, alias Richard Castleman ten tonele verscheen, deze verschijning een vreugde was voor het publiek.

Behandel het gezicht van 'n struise kerel als 'n gepotloodde kachel, zet 'm dan een bonte floddermuts op, takel 'm verder op met 'n witte jurk-vol-stroken uit grootmoeders tijd, - honderd tegen één, dat zijn blijspelrol verstikt in de hilariteit van 'n zaal met vijfhonderd mannen! Dat Regoor het bestond om zo'n zaal te doen geloven in de blanke ziel van 'n trouwe negerin, Tante Carolina, die haar patroon dient met moederlijke goedhartigheid, was 'n staaltje van travesti-toneelspel, waarvoor wij respectvol aan onze petten tikken.

Zijn levensblijje (v)echtgenoot Alex alias Mol was niet minder goed. De rol was als voor hem geschreven.

Het stuk was wat de inhoud betreft een bagatelletje. En de driedubbele salto mortale, die op het eind in dit stuk gevergd werd van Dijkstra, om van een doorgewinterde zwerver ineens te metamorphoseren in een ordentelijke kapitalist, dat was niet gering. Dijkstra volbracht de toer en redde daarmee de schrijver Nielen.

Het zielige "doktertje" van Stenis was, ondanks Dijkstra's steunende tegenspel niet zo sterk. Wel had hij af en toe zeer goede momenten. Wij geloven, als deze rol door de regisseur los van de tekst was gemaakt (geen eenvoudige opgave!) en geïnjecteerd met 'n lichte dosis manhaftigheid, zaal en spelers iets meer plezier hadden beleefd aan deze gekapscisden doctor (in de letteren of medicijnen??)

Minck Jr presteerde zijn technisch-moeilijke kinderrol zeer behoorlijk! Was nu en dan zijn geste eens iets te volwassen (naar ik geef het te doen als kerel 'n jongensrol te spelen) Minck's vertolking wist waarlijk op subtiele ogen blikken te ontroeren. Voorwaar geen kleinigheid!

Faas wist ook nu met zijn vinnige kop en agressieve spel de rol van de markee, Dr. Chilton, zo op het podium te zetten, dat je bloed ging koken. Zijn samenspel met Dijkstra bracht amateurstoneel van de bovenste plank.

De toffe "Eekhoorn" van Burgman, de wereldwijze rechter Logan van Piet van Dijk, de beschaafde rechercheur van Bogers (natuurlijk! 'n advocaat in 'n justitiële rol, regisseur Dijkstra weet het wel!) de detective van Tomlow, die we ons nog als "Jaspers" met genoeg herinneren, ook deze tweede plan-rollen werden verzorgd voor het voetlicht gebracht.

Over het spel niets dan lof!

Het stuk? Dijkstra's groepje is 'n beter waard. Al hebben wij open oog voor de moeilijkheid bij de stukkeuze, waarbij men hier altijd rekenen moet met louter mannenrollen.

De decors waren keurig verzorgd. Het eerste werd geschilderd door Noll 't Was 'n.....schilderij!! De techniek mocht voor toneel wat te ver zijn doorgevoerd, op dit bedstee-toneeltje was de werking magnifiek! Het kamerinterieur met uitzicht op het park, was wonderbaarlijk opgelost. Ja, de regisseur Dijkstra heeft niet voor niemand 'n kwart-eeuw toneelroutine achter de rug. Daarvan gaf ie op het eind nog blijk, toen hij tijdens het ovationele applaus de souffleur Van Santvliet, voor de dag haalde van onder de grond. En hen de hele avond te hebben gehoord, was het prettig hem ook eens even te mogen zien!

Besluit: Dijkstra en Uw mannen: Hartelijk dank!!!

.....
ZEGEN

St... vandaag een ontkle bloem op des naasten pad,
 Strijk... van 't bezorgd gelaat, ontkle rimpels glad,
 Lenig sm... of droog een traan,
 Breng een... le zegen aan,
 Doe één woord van liefde horen,
 En Uw dag is niet verloren!

Cath. van Rennes.

.....
PRIJSVRAAG
.....

De woorden van de eerste rij vormen met die der tweede rij, na tussenvoeging van een letter, nieuwe woorden. De eerste rij staat in de goede volgorde. Bij juiste invulling vormen de te vinden letters de naam van een bekend weekblad.

pan	-	ion
pan	-	olk
koc	-	die
ges	-	min
ont	-	aan
bel	-	oor
toe	-	tal
het	-	ren
kon	-	aal
sop	-	dra
lam	-	die
ren	-	den
moo	-	hal

Als prijs wordt een goede sigaar uitgelooft. Bij meerdere goede oplossingen zal worden geloot. Oplossingen voor a.s. Woensdag 12 uur v.m. inzenden aan de Sociaal Ambtenaar.

.....
KOOR
.....

Het ligt in de bedoeling, dat op 14 December a.s. in de loop van de dag de opnamen voor de a.s. radio-uitzending zullen plaats vinden.